

TAPOLCZAI LAPOK

EZEELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN, KIADO ÉS TULAJDONOS: LÖWY B.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyílt-tér sora: 1 korona.

Szüreti kilátásaink.

Négy-öt hét múlva megkezdődik vidékünkön a szüret. Jólehet a Balatonvidéken a szüretelés általában csak október 15-én vette kezdetét a régebbi időben t. i. a felújítás előtt, azonban az utóbbi évtizedben az ojtványszőlők korábbi fejlődése a korábbi szüretelést eredményezte; de nagyban befolyásolta természetesen a szüret idejét a szőlőbetegségek kisebb-nagyobb fellépése, de különösen az időjárás.

A művelési munkálatokat befejezték s most csakugyan a gondviseléstől függ, hogy mennyi és milyen must kerül a hordókba.

A mult év szomorú tapasztalatai hatványozott figyelemre és védekezésre indította a gazdákat, mert tudvalevő, hogy a mult évi peronoszporajárvány alig juttatta terméshez. Ez a körülmény eredményezte azt, hogy a tavasz folyamán még a legmaradibb gazda is korán hozzálátott a védekezéshez. A szőlő ugyan gyorsan fejlődött és ezzel párhuzamosan haladt a peronoszpora elleni védekezés is, és ennek tulajdonítható, hogy a peronoszpora csak itt-ott léphetett fel kisebb mértékben. Voltak gazdák, akik már a tökefejet még a hajtás előtt bepermetezték és a szőlő fejlődésével négyszer-ötször is megismételték a védekezési eljárást. Még azok a bizo-

nyos Péter-Pál-heti gazdák is már május végén és június elején permeteztek, s aki más években csak egyszer tette ezt, az idén legalább háromszor megismételte.

A mult évi peronoszporajárvány igen érzékeny kárt tett a fürtökben; azok a gazdák, akik a fürtperonoszpora ellen rézkénporozással védekeztek, tapasztalták annak kedvező hatását. Épen ezért, okulva a multon, az idén általánossá lett a fürtperonoszpora elleni védekezés az Aschenbrandt-féle rézkénporozással.

A peroszpora ellen tehát sikeresen védekezett a gazda, és a termés igazán vérmes reményekkel kecsegtette az idén. Azonban a reményét csökkentette a szőlőmolypille kártétele, amely ellen már nem tudta felvenni fegyvert, mert az ellene való védekezés még mindig nem tökéletes, de legtöbbször még sem hajtják a szokásban lévő eljárást. Igaz, hogy csak úgy volna ennek haszna, ha általánossá lenne, hogy a törvény kötelezné minden szőlősgazdát a molypillék pusztítására. Az ugynevezett örtüzek felállításával elég sikeresen lehetne védekezni, ha azt minden gazda végrehajtaná.

Ez eredményezte azután azt, hogy nemesak az első generáció hanem a most már érni kezdő szemekben a második nemzedék tesz elég érezhető kárt.

Juliusig időjárásunk is kedvező volt a szőlő fejlődésére. A hosszan tartó

juliusi és augusztusi forróság és esőhiány a szőlőtőkék ellenálló képességét is a legvégső próbára tette, és részben siettetett nem a szőlőszem fejlődését, hanem erőltetett érését.

Jókor jött azonban az a néhány eső, amely augusztus közepén megöntözte a szomjas földet, melyre szőlőink felüdülve, tovább fejlődtek. A jelenlegi időjárás igen kedvező ugyan a szőlőre, fejlődése, érése egy-két héttel előbbre van a mult évekhez képest, azonban a molypille második generációjának kártétele csak most látható és egyes helyeken elég érezhető mennyiségben. Ha azonban időjárásunk, mint azt a meteorológusok állítják, szeptember hónapban is meleg lesz, úgy az ép szemek és fürtök fejlődése tökéletes lesz; a volt kedvező eső után a bogyók most telnek meg nedvvel, most indulnak a gerezdek hizásnak, s a remélhető meleg időjárásban fejlődik a bogyó cukortartalma is.

Ha tehát tovább kedvező időjárásunk lesz, úgy idei termésünk a közepes mellett igen jó minőségű lesz. Redukálódnak tehát azok a vérmes remények amelyek az u. n. „record-termést“ emlegették.

De meg szüretig elég idő van, addig nagyon megváltozhatik a helyzet. Mi csupán a jelen állapotot adjuk közre; nagyon kívánatos azonban vidékünkre, hogy reményünkben ne csalatkozzunk.

T Á R C A.

Lilyke hazajött.

Lilyke csak két évig volt a zürchi nevelőintézetben, de mire hazajött, nagyot változott otthon minden. Atyja udvari tanácsos lett és ő Felsőlegye legkegyelmesebben megengedte, hogy ő és törvényes utódai díjtalanul használhassák a „tordai“ prédikátumot. A jómódu, de kissé nyárspolgári otthon hipermodern lakosztályokká változott át, a kényelmes, kedves családi házból kastélyszerű épület lett.

Lilyke, amikor megérkezett, valósággal generálisnak nézte a sok aranysujtástól ragyogó portást. — Előre örült, hogy meghitt családi körben ünneplik majd hazajövetelét, — de szomorú lett, amikor megtudta, hogy ennek örömeire ötven teritéken estebedet rendeztek, amelyre egy kegyelmes ur és egy királyi-fenség — valóságos udvarhölgye is megigérték a megjelenésüket.

Szülei és Helén a nővére, — meleg szeretettel ölelték szívükre Lilyket, de a kis leány szomorúan látta, hogy az ő tiszteletére rendezett estély előkészületei teljesen lefoglalják őket, pedig ma egyedül szeretett volna lenni velük, megérezni szeretete volna, hogy itthon nagyon szeretik. Amikor fehér leányszobája ablakán lenézett a parkba, hirtelenül rá gondolt Jácint Gusztira. Istenem!

— mennyit kergetődztek együtt Helénnel a nagy kert tekervényes utain és Jácint volt mindég a türelmes, kedves játszópajtásuk. Hirtelen vágy fogta el utána.

Jácint Gusztáv, a Fernbach Miklós a spiritusgyár irdafőnökének lakása a gyárépületben volt. Lilyke jól emlékezett a két szobára. Hányszor lopózkodott be oda, kikutatni a ládait, fiókját, mert Jácint Gusztáv szenvedélyes régiséggyűjtő volt. Sok pénzt költött a szerinte értékes, de valóban ócska lomra. Titokzatosan őrizte az elavult drágaságait. A pamlag alatt tartott egy erősen megvasalt és duplán lelakatolt ládát, amelybe kivülről halandó még nem tekinthetett.

Lilyke részére ez a láda képezte a tiltott paradicsomot.

Két évvel ezelőtt mégis külföldre utazott az intézetbe anélkül, hogy bepillantott volna a titokzatos ládába. Vajjon meg van-e még?!

Jácint ajtaja előtt Lilyke habozott egy pillanatig, bemenjen-e minden további nélkül? Odabenn beszélt valaki? Hirtelenül eszébe jutott Lilykének, hogy Jácint ezelőtt is szokott egymagában beszélgetni... hiszen egész életében egyedül csak önmagára volt utalva a szegény fiú.

Óvatosan nyitott be Lilyke. A következő pillanatban majd elsikította magát. De Jácint Gusztáv nem vett észre semmit. Frakkban, fehér nyakkendőben és lakeipőben térdelt a szőnyegen, a pamlag előtt. Furesza

tárgyakat szedett ki belőle és végig fektette őket a pamlagon.

Egy két szallagesokrot. Egy törött esészt. Rozsdafoltos kis zsebkendőt. Felharapott és barnára aszalt almát. Sok apró gummilabdát. Játékharmonikát. Fehér, fekete, barna kis keztüüt. Egy eltépett képeskönyvet. Eltörött palatáblát, azután valami nagyot, nehezét cipelt ki. Csunya otromba fababut, köchajjal, kidülledt üvegsze nekkkel és egyetlen, kiálló, nagy fekete foggal. Lilyke rögtön felismerte a babát.

— A boszorkány! — kiáltott fel és kacagva rontott be a szobába. — Jácintusom, hiszen ez a mi elveszettnek hitt boszorkányunk!

Jácint elejtette a babát és talpra ugrott. Egy pillanatig egyenesen állott, háttal Lilykéhez, azután a pamlaghoz rohant és hosszú karjainak egy nagy gesztusával a ládába söpörte vissza a kirakott tárgyakat.

Becsapta a láda tetjét és ráült. Csak most fordult arccal Lilyke felé. Ez az arc sápadt volt és nagyon ijedt, de amikor megismerte Lilykét hirtelen biborszínű lett.

— Lilyke: — dadogta meglepetten, de gyorsan hozzátette: Lilyke kisasszony!

— Hát persze, hogy én! — kacagott vigan Lily és feléje nyújtotta mind a két kezét. — El se képzeled Jácintusom mennyire örülök, hogy újra itthon lehetek! De magát mi lelte, hogy nem fog velem kezét?

A fiú ott ült a ládán. Még se mozdult,

Megyei tanító-gyűlés.

A Zalamegyei Általános Tanítótestület augusztus 28-án, Keszthelyen, a városháza dísztermében tartotta rendes közgyűlését, melyen Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanácsos tanfelügyelő is jelen volt.

Körölbélül kétszáz tanító jelent meg, — akiknek nagy része már a megelőző napon érkezett. Ezeket Keszthely város előjárósága nagy vendégszeretettel fogadta és valamennyit elszállásolt.

A városháza dísztermében 9 órakor Szalay Sándor, a vármegyei tanítótestület elnöke beszéddel nyitotta meg a gyűlést. Megnyitó beszédjében hangsúlyozta, hogy azt a szent akaratot, mely a költő szerint a hazát nagygyá teheti, a magyar tanítósnak kell kiváltani a nemzet lelkéből. Azzal az óhaj-tással zárta beszédét, hogy a mai közgyűlés is ehhez a nagy hivatáshoz szükséges nemes tüzzel, lángolással töltsen meg a vármegye tanítóinak lelkét. Ezután üdvözölte általában a tagokat, vendégeket; külön Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanfelügyelőt, Jureczky Iván nagykanizsai kir. ügyészt, mint aki szíves volt előadás tartása végett idefáradni.

Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő lelkes szavakkal mondott köszönetet a közgyűlés üdvözléséért. Kérte a vármegye tanítóit, hogy a munka és idealizmus oltárát szolgálják továbbra is azzal a hűséggel és szeretettel, mellyel azt a keszthelyi tanítógyűlések alkalmából felépítették.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd hatásának emelkedett hangulatával kezdődött meg a közgyűlés.

Elsőben is az elnök jelentést terjesztett elő a budapesti gyűlésen szerzett tapasztalatairól.

Jureczky Iván nagykanizsai kir. ügyész körölbélül egy óráig tartó, nagy figyelemmel hallgatott, kiválóan tartal-

mas beszéd keretében ismertette a patronázsegyesület szép humanitárius misszióját és apostoli lelkesedéssel hívta ehhez vezetőtiszségre a vármegye tanítóóságát.

Az előadást lelkes éljenzéssel és tapssal fogadták. Dr. Ruzsicska Kálmán indítványára az illusztris előadónak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

Brauner Lajos csáktornyai tanító a Muraközi Tanítói Kör elnöke a modern haladás eszméinek világosságát sugárzó előadás keretében domborította ki a szolgálati pragmatikától várható tanítói erkölcsi függetlenség fontosságát, az egész nemzet haladására kiterjedő nagy hatását.

Horváth János zalaegerszegi áll. isk. c. igazgató az ismétlő-iskola reformjáról olvasott föl a kérdés mélyébe hatoló tartalmassággal.

A közgyűlés mindkettőnek javaslatát elfogadta és munkájukért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Az alapszabálymódosítás során határozatul kimondták, hogy a vármegyei tanítótestület keretében óvónői szakosztály alakuljon s ez a központi választmányba egy képviselőt küldhessen.

Továbbá elhatározták, hogy az Országos Szövetséggel való kapcsolat mennél szorosabbá tétele céljából a tagsági díjat 2 koronáról 4 koronára emelik.

A közgyűlés az elnök előterjesztésére elhatározta, hogy a Zsoltát hivatalos lapjául jelöli ki.

A gyűlés tárgysorozata után, az elnök a maga és tisztársai nevében megköszönte a megbízatást és a tisztikar mandátumát letette. Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő indítványára az egész tisztikart újból megválasztották.

Közgyűlés után a Hullámban társasbéd volt, amelyen több lelkes felköszöntő hangzott el.

A Balaton átrepülése.

Lányi hadnagy bravurja.

Feltűnő plakátok hirdették Tapolczán és a balatonmenti helységeken a múlt hetekben, hogy Badacsonyban a folyó hó 27-én vasárnap Lányi Antal hadnagy Bleriot-gépjén felszáll és megkísérli a Balaton átrepülését. Vasárnap délután Tapolczáról is sokan átrándultak Badacsonyba, ahol Lányi hadnagy végzett is kisebb repüléseket, de a Balaton átrepülésének nekivágni többféle ok miatt nem mert. Másnap azonban a bátor magyar aviatikus Badacsonyból Fonyódra szállt repülőgépen a magyar névnek is dicsőséget szerezvén azzal, hogy az első, aki a Balatonon átrepülte magyar ember.

Mikor vállalkozását, a Balaton átrepülésének tervét hírül vette a Magyar Aero-Klub, ennek vezetője figyelmeztette Lányit tervének veszedelmességére. Nem azért mintha nem bizott volna meg a hadnagy-aviatikus képességében, hanem a régi, rozoga Blériot-gépet tartotta alkalmatlannak erre az útra. A monoplán ugyanis toldozott-foldozott és motora sem kifogástalan. Lányi azonban nem aggodalmaskodott, hanem vasárnap délután megtartotta a felszállást Badacsonyban néhány ezer főnyi közönség előtt. Ezuttal csak kisebb utakat tett meg a levegőben, de a nagy víz átrepülésére nem vállalkozott, de kijelentette, hogy hétfőn nekivág a Balatonnak. Hétfőn délután ismét óriási közönség gyűlt össze Badacsonyban, hogy a vakmerő vállalkozásnak tanúja legyen. Hat óra ötvenöt perckor, a mikor már erősen alkonyodott, — szállt tel Lányi. A parton három motorcsónak várta az aviatikus indulását. Ezek a csónokok követtek a repülőgépet a Balatonon át, hogy esetleges szerencsétlenség alkalmával segítségére legyenek Lányinak. Érdekes, hogy az egyik csónokban helyet foglalt az aviatikus menyasszonya.

A felszállást az összegyűlt óriási közönség hatalmas éljennel kísérte. Eleinte alacsonyan szállott a gép, de mikor a Balaton partjára ért, egyszerre százötven méter magasságra szökött. Itt már biztosan, egyenletesen repült a monoplán, a melyet óriási tömeg várt a tulsó parton is. Nyolc perc és két másodpercig tartott az út. Ennyi idő alatt tette meg Lányi hadnagy a hét kilométeres légi utat a Balaton fölött. Fonyódnál azután a tömeg éljenzése között minden baj nélkül leereszkedett siklórepüléssel egy bazaltkőfejtőtelep közelében. Percekig ünnepelte az ezrekre menő néptömeg a bátor aviatikust, a kinek a gépet sem érte semmi baj. Lányi hadnagy tiszteletére vacsorát rendeztek a barátai a fonyódi vasuti vendéglőben.

de az arcán szomorú, fájdalmas kifejezés volt.

— A tisztelet, amelyet Lilyke kisasszony iránt érzek — hiszen már felnőtt hölgy, én pedig csak alkalmazottja vagyok a . . .

Lilyke komolyan nézett reá.

— Vagy úgy! Most hát így vagyunk? — mondta szárazon. Akkor persze az sem illik, hogy egy felnőtt hölgy este meglátogassa atyjának egyik alkalmazottját. Bocsnatot kérek, Jácint ur, többé nem történik meg!

Úgy tett, mintha elindulna, de csaknem arcába nevetett a szegény fiúnak, aki még mindig ott ült a lánán, mint valami frakkos, fehér nyakkendő Márius, Karthago romjain.

— Bocsnat . . . én . . . én . . . nem ez volt a szándékom kisasszony. Azt hittem, hogy egy felnőtt . . . hogy . . . már . . .

— . . . nem baba, mint például ez itt — vágott közbe Lilyke és lábával lökött egyet a szőnyegen fekvő babán. Mulatott Jácint ijedt mozdulatán és gunyosan folytatta: Különben, ha máskor zavartalanul akar gyönyörködni e lopott holmin, kedvesem, akkor előbb zárja be az ajtaját.

Jácint arca bíborvörös lett.

— Lopott . . . holmik?

Lily bólintott.

— Persze. Kiderült végre, hogy az eltűnt tárgyak hova kerültek. Én ugyan nem törődöm velük. Enyem nem volt köztük egysem. Minden a Helén tulajdona. Majd nagyot néz ha megtudja.

Jácint gyorsan felállt.

— Elmondja neki?

— El.

Játszint elsápadt.

— Akkor elvesztem.

Lily rejtett mosolyal nézett reá.

— Egy félóra alatt nem szólok. Ha bevall nekem mindent, de mindent! Megértette?

— Mindent? . . . Magas alakja megropant.

— Az nem lehet!

Lily egyet lépett az ajtó felé.

— Akkor Isten vele . . .

— Kisasszony!

— Lilynek hívnak.

— De értes meg kerem Li . . . Lilyke — hogy ezt nem lehet! Hiszen maga egy fiatal leány, — más dolog, ha már öreg néni ke lenne . . .

— Képzeld azt, hogy öreg néni vagyok.

Várt egy pillanatig, de Jácint hallgatott.

— No, — mi lesz?

Nem lehet.

— Majd segíték, — kikérem magat: de kikérem, hogy a tiszta igazat vallja! — Fegyem? ki ez a lom a lánában.

Jácint melyen felsőhajtott.

— Helén kisasszonyé.

— Tehát röviden Heléné. Ugy e minden egyes ereklyének megvan a maga története?

Jácint szeméi felvillantak.

Mindegyiknek.

— Például; az eltörött csésze?

— Vízet tartogatott benne és a titokban, hátul, a galléromba akarta önteni. Szerencsétlenségemre nem vettem észre, megmozdultam és kivettem a kezéből a csészét. A mikor a cserépdarabokat szedte össze, megvágta az ujját. A zsebkendőmmel csavartam át a vérző ujját.

— Ahá! Innen származnak hát a kettes számú ereklyének barna foltjai! A Helén vére! Hát a labdák?

— Felém dobálta őket, amikor egyedül ültem az iroda ablakánál álló íróasztal előtt! Boldogan mosolygott. — Istenem, hány eltörött ablakot csináltattam meg!

— Miféle ez az összeasztalt alma?

— Abba beleharapott, de gyorsan eldobta, nagyon éretlen volt és savanyu.

Lilyke hangosan felkacagott.

Csak azt csodálom, hogy maga akkor rögtön meg nem ette! Hiszen magának a meznél is edesebb lett volna ugy-e?

— Elsőben ezt akartam, de . . . kék gyermekszemeivel fufangosan nézett Lilykére — így tovább tartott!

Igaz — így még ötven évig is eltart, — aztán tétesse ezt a sok lomot a sírjába — legalább a babérjain nyugszik! — Hirtelesen szorosan melléje toppant és szigorúan nézett reá.

— Most még csak egyre feleljen, igen tisztelt Jácint Gusztáv uram: nyávogó, érzélgős vén kisasszony maga, vagy — férfi? Jácint nem felelt mindjárt.

Igy cáfolta meg Lányi azt a sok rosszmájú híresztelést, amelyet a fővárosi lapok nem minden melléktekintetek nélkül Lányi szándékáról megemlékeztek. Most valóra válthatja ígéretét, hogy ő terít vizes lepedőt azokra, akik az ő Balatonba esését jósolták.

Színház.

Folyó hó 1-én kezdte meg Szalkay Lajos székesfehérvári színigazgató társulata két hétre terjedő előadásait a község háza udvarán, Domokos-féle vendéglő kertjében épített tágas nyári színpadon. Szalkay ide jövetelét megelőzte jó hírneve, amely őt a vidéki színtársulatok elseje közé sorozza, s amelynek valóságáról már bemutató előadásán alkalmunk volt meggyőződni.

Referádánk ez alkalommal csupán a pénteken lefolyt bemutató előadásra szorítkozik. Színe került Molnár Ferencnek „A testőr” című három felvonásos vígjátéka. A darabot láttuk már Tapolczán, csak hogy nem ily kivitelben. A címszerepet Zilahy János játszotta, folyékony előadásban természetes, kiváló alakításban; méltó partnere volt, Harmos Ilona a színésznő, mint feleség szerepében. Kedves, szimpatikus alak, aki nehéz szerepének ügyes visszaadásával a közönséget is csakhamar megnyerte. Az összehangzott előadásból nem kisebb része van Miklóssy Margitnak a mama szerepében és Kovács Lajosnak a kritikus, mint házi barát derűtiséget kellett játékaival.

Az első előadás után, a nem nagy számban megjelent közönség is elismeréssel távozott.

Alkalma van tehát most Tapolcza közönségnek igazi műélvezetben részesülni, csupán tőle függ az, hogy a jövőben is hasonló élvezetben legyen része, mert mint halljuk Szalkay előadásainak idei pártolásától tette függővé azt, hogy a jövőben ismét felkeresse Tapolczát. Jólehet a társulat a katonazenekarral szokott játszani, azonban mint értesültünk a tapolczai szereplés bizonytalansága miatt a honvédszenekar máshova szerződött, de a jövőben, az idején siker esetén, — ebből is lesz részünk.

Tegnap este a Cigányszerelem operett, ma délután fél helyárral másodszor a Testőr, este reñdes helyárral: Sarga lilium, holnap a Kormánybiztos kerül színre.

H I R E K

Eljegyzés. Bázler Béla kapolcsi evang. tanító eljegyezte Papp Margitkát, Papp Lajos kövágóorsói körjegyző leányát. (Minden külön, értesítés helyett.)

— Igaza van Lilyke, mondta egészen nyugodtan. De nézze: ha kezembe tartom ezt az almát, magam előtt a finom, törekeny gyermeket, aki undorral dobta el magát a rosszat; a csésze kacagó csintalanságaira emlékeztem, a zsebkendő, szomorúságára könyveire. A labdák szemem elé varázsolják mulatós jókedvét, a baba ellenben anyáskodó, jóságos gondoskodását; jobban bánt ő ezzel a csunya babával, mint némely anya a gyermekével... Ha felnyitom ezt az öreg ládát és rakosgatom az ereklyéimet, egyszerű egész ifjúságom támad föl előttem — mindig úgy érzem, mintha templomban volnék és a szívem könnyű lesz és boldog...“

Lilyke felig gunyosan, felig meghatottan hallgatta.

— És ebben a templomban a bálványát imádja ugy-e? Mert maga imádja Helént! Lássá, szépen, lelkesen beszélt el nekem mindent, de én azért mégis megmaradok annál, amit mondtam. Ha maga Jácintusom, férfi lenne, e sok lom helyett magát, a bálványt hozta volna ide magának.

Helén már két év óta lehetne a felesége!

— A feleségem! — mondta remegve. Helén — az én feleségem! Lehetetlen! Ez lehetetlen!

— Miért volna lehetetlen?

Vérhasjárvány Sümegen. Sümegen a vérhasjárvány szünőfélben van ugyan, de a legnagyobb baj, hogy maguk az orvosok is megbetegedtek: s így kénytelen volt a község járványorvosok sürgős kiküldetését kérni. Tapolczáról dr. Lőke Mór orvost rendelték át Sümegre kisegítőül.

Szerkesztőváltás. A keszthelyi „Balatonvidék” hetilap felelős szerkesztője Orbán Dezső az „Elet” című lap munkatársa lett. A Balatonvidéket ezentúl dr. Bozzay József szerkeszti.

Tanév megnyitás. A Tapolczai elemi és polg. iskolákban a beiratások még holnap is lesznek, holnapután 8 órakor a plébánia templomban Veni Sanct, az izr. imaházban szintén 8 órakor lesz a tanévet kezdő isteni tisztelet.

A Czigány-émlék javára rendezett gyűjtésből, mult számunkból kimaradt Gyurácz Ferencz püspök 20 K. adománya, — Papp Lajos kövágóorsói jegyző gyűjtése 19 K. — Schwarcz László gyűjtése 5 K. 40 fillér. Ugyanezen célra dr. Bognár Mátvás budapesti ügyvéd „Gondolatok a Balatonról” című művéből 50 db. példányt adományozott.

Óvintézkedés a kolera ellen. A mult héten a csáktornyai határon hat ember betegedett meg koleragyanus tünetek között, és hivatalosan meg is állapították, hogy az illetők tényleg kolerásak. A járás főszolgabírája azonnal jelentést tett az alispánnak, aki a legmesszebbmenő szigorú rendeletet adott ki az óvintézkedésekre nemcsak a nevezett járásra, hanem az egész megyére. A varasd-csáktornyai határt szigorú zár alá helyezték. A veszedelem tehát nyakunkon van, azért minden óvatosságra szükség van, mert csak úgy lehet igazán a siker reményével védekezni, ha ebben minden tényező a legnagyobb lelkiismeretességgel összefog. A fő kellék a védekezésre, tisztaság lakásunkban, ruházatunkban, ételmi cikkekben.

Tördemicz állomáson szeptember 1-től fogva, Szigliget, Tördemicz községek kérélmé folytán a gyorsvonatok is megállnak.

A balatoni fürdőtelepek megadóztatása. A pénzügyminiszter elrendelte, hogy a Balaton mellett létesült új nyaraló és fürdőhelyeken épült házak adóját a kaposvári pénzügyigazgatóság a helyszínen állapítsa meg. A rendeletnek megfelelően Wolf Sándor pénzügyi tanácsos és Dobos József pénzügyi titkár végigutazzák a Balaton mentén s minden épületre kivetik a házosztályadót. Szóval dolgozik az adóprés, a Balaton-kultusz szent ügyében.

A balatoni fürdők forgalma. Augusztus hó 25-ig. Balatonalmádiban 1148, Balatonfüreden 2834, Csupakon 81, Fonyódon 625, Hévízen 2317, Keszthelyen 1762, Revfűlöpön 473, Siófokon 2042 és Szárszón 1227 állandó fürdő vendég volt.

— Hogy miért?! Mert ő a világ legszebb, legimádandóbb teremtese — míg én tehetetlen, szerény jövedelmű hivatalnok vagyok! Az ön atyja jöszivűségéből fogadta házába a szegény árva fiút — aki akkor nem értett semmihez? Halából elkövetném azt a...“

Lilyke közbevágott.

— Az elmúlt dolgokat, szegény barátom, ne bolygassuk! Hogy mi volt maga régen Jácintusom, az mellékes! Ma a Fernbach Miklós spirítuszgyárának irodafőnöke, édes apus helyettese és legbizalmasabb embere. Nekem az a véleményem, hogy Helén jó partit csinál, ha Jácint Gusztávné lesz belőle!

Jácint egy pillanatig némán meredt Lilyre.

— De hiszen én nem értek semmihez — nem tudok semmit. Oh!...“

Nagy forróság lephette el, a megrohanó gondolatai rémesen befűthettek neki, mert hirtelenül, anélkül, hogy tudná mit csinál, levetette a frakkot.

Lily kacagott.

— Maga nem tud semmit? — kérdezte. Dehogy nem! Meg is tud fázni!

Ijedten eszmélt fel Jácint és gyorsan magára kapta a frakkot.

Bocsánat! — mondta — Pardon!

Artézi kutak a Balaton mentén. A Balatoni Szövetség kedvezményezésére a Balaton somogyi partján egészséges ivóvíz nyerése céljából artézi kutakat készítenek. A próbafúrásokat most végzik és a kutakat, a terv szerint már a jövő évben elkészítik, ezzel egyidejűleg a fürdőhelyek csatornázását is tervezik.

Uj gyár Csabrendeken. „Első magyar kókusz fonó és szövőgyár r. t.” céggel Csabrendeken egy új gyárvállalat kezdte meg működését. Minden hazai gyárat örömmel üdvözölünk, mert a közmegélhetésnek és közvagyonoskodásnak faktoraik ezek. Azért szívesen látjuk a Zalavármegyei hivatalos lapban Árvay alispán pártoló közzétételét a gyár abbéli keresésének, hogy a megyei járási és község hivatalok felmerülő szükségleteiket (szőnyegek, lábtörölők és egyéb kókusz árúk) e vállalatnál szerezzék be.

Balatonba fuladt. Módossy István főgimnáziumi VII. osztályú tanuló Zamárdinál fürdött a Balatonban. Fürdés közben mélyebb helyre talált menni, ahonnan, mivel uszni nem tudott, nem volt képes visszaevickelni. Közben szél támadt és a hullámok mindig beljebb ragadták a halálra rémült tanulót, akinek még annyi ideje sem volt, hogy segítséget kiáltozzon, eltűnt a habok között. Tragikus sorsát csak akkor tudák meg, mikor kétségbeesett anyja mindenfelé kereste, de csak a ruháját találták meg fürdőkábinjában. Keresésére indultak a Balatonon, — azonban nem találták, végre negyednapra a Balatonon dühöngő orkán partra vetette amelynek forró homokjában találtak a holttestre. A fürdővendégek óriási részvéte mellett, a zamárdi temetőben tették örök nyugalomra a szerencsétlen ifjút.

Akik elhullott sertéshest ettek. Valóban undorító kihágást követtek el Nagy Károly és özv. Sárköldi Józsefné tapolczai lakosok. Nagy Károly az elhullott állatokat szokta kivinni a dögterre és ott elföldelni; ámde úgy látszik sajnálta a félig hizott és az utóbbi hetekben nagyobb számban megdögölt sertéseket, mert a helyett, hogy egészen eltemette volna, lefejtette róluk a háját sőt még a húst is és hazavitte özv. Sárköldinéhez, aki azután a husból pörköletet készített, amiből, Nagy, [Sárköldiné és egyik lakótársuk jóízűen ettek; a szalonnát pedig kisütötték és így három bődön zsirt is szereztek. A hatóság azonban felfedezte a tiltott cselekményüket és a bíróság elé állította őket. Törődelmesen be is vallottak mindent. A bíróság szigorú büntetést szabott rájuk, amit méltán meg is érdemelnek, és a náluk talált zsirt, tőpörtyüt és szalonnát elkobozta és megsemmisítette. Azt hisszük, hogy a súlyos büntetés után aligha lesz még egyszer kedvük elhullott sertéspecsenyéből lakmározni.

Igazán nem sajnálom, hogy ma betoppantam ide, a Helén templomába: Holnap folytatjuk! Mára csak ennyit: megteszek minden tőlem telhetőt, hogy maga, Bájós Jácintusom megkaphassa az imádott Helént!

Jácint mélyen és reménytelenül sóhajtott. Hiszen, ha legalább még egy volna itt minden, mint azelőtt! De így...“

Majd meglátok, meztudok mindent és a szerint készítjük a haditervet. De ehhez első sorban szükséges, hogy maga is megjelenjék a csatatéren. Minthogy már fel is öltözködött, teljes díszbe.

Jácint a fejét rázta.

Ezt mindig megteszem, ha meghivnak. De aztán még se megyek el. Előszedem ilyenkor az ereklyéimet és elképezelem, hogy ott vagyok, vele szemben — és —

És közben mások kurizálnak Helénnek!

Állons, férfi — induljunk! — Most pedig zárja be a templomát, nehogy valaki behatoljon a miniszteriumba. És most, neki a küzdelemnek, — harcra az ideálért! Azután gyengén meglökte Jácint hátát és Jácint berepült a terembe, ahol Helén igazgatta még a virágdiszt.

Lilyke pedig kacagva, tánclepcsében sietett fel, a fehér csipkés leányszobába; csak azután csöngetette a komornát, hogy rásegítse a gyöngyvirágos, rózsaszínű fátyolfelhőt.

Érdekes szőlőfűrt. A természet játéka érdekesebbé válik, ha látjuk a múlt héten szerkesztésünkbe hozott szőlőfűrt. Egy szépen fejlődött érett chaselase szőlőfűrt fele részben teljesen fehér-piros részben piros-szemű bogyókkal volt megrakva. Az illető, aki az érdekes szőlőfűrtöt beadta azt mondja, hogy szőlőjében egy tőke van, mely minden évben ilyen különös szőlőfűrtöt terem.

Panasz a piacra. Többször említettük már, de orvoslást nem tapasztalunk, hogy a piacra hozott árucikkeket a kofák kapkodják el idő előtt a közönség elől, hogy azután busás haszonnal tovább adják. Van erre nézve szabályrendelet, tessék azt ellenőriztetni, nehogy az amugyis drága piaci cikkeket még drágábban fizesse meg közönségünk. Kérjük a hatóság intézkedését, annál is inkább, mert a kofák ezen visszaélést szabadon gyakorolják.

Elfűstölt milliók. A m. kir. dohányjövődéki központi igazgatóság összeállítására szerint a folyó év január 1-től május végéig elhasználtak 11.006 kg. burnót 232,545.669 csomag pipadohányt, 141,190.280 darab szívart, 993,582.200 darab cigarettát. Pénzértékben a forgalom értéke ez év öt első hónapjában 59,153.802 korona.

Kantinkok az ipartörvény alá esnek. A kereskedelmiügyi miniszter határozata értelmében a laktanyákban elhelyezett és vegyeskedéssel kapcsolatos kantinok az ipartörvény hatálya alá esnek, minélfogva a vegyeskereskedés gyakorlására iparigazolványt kötelesek váltani.

Szilági és Diskánt miskolci gépgyáros cég kitűnő könyökszerkezetű és víznyomású borsajtóra, valamint legújabb „vilám” centrifugális bogozó és zuzógépére felhívjuk olvasóink figyelmét. Kiemelendő különösen a cég által feltalált és készített Rákóczy, Kincsem és Hegyalja borsajtók, nemkülönben a nagyüzemi préseléshez készített Rákóczy-kettős kosaru sajtók, melynél, a régi világ fából készített prése zsenialisan egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtók felső része acél, al-

só része faszervezet. Ennélfogva a must sehol sem érintkezik vasrészekkel, hanem csak a fával, ami a must színét, ízét, zamatját nem befolyásolja. A törkölyt sem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen kilehet venni. Az 1901. évi temesvári, az 1902. évi egri és pozsonyi II. mezőgazdasági, az 1906. évi nagyváradai és az 1907. évi pécsi országos kiállításon a cég borsajtói első díjjal, arany éremmel díszoklevéllel lettek kitüntetve. A cég ingyenes árjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

A kivándorlás statisztikája. Amerikából eredt hivatalos kimutatások szerint a lefolyt u. n. kincstári év (1910. július 1-étől 1911. június 30-ig) alatt 807.568 bevándorló zott át Amerikába. Ezek között a statisztika 19.964 tótól, 17.922 horvától, 16.383 ruténról és 18.949 magyarról emlékezik meg, akik Magyarország területéről egy év alatt Amerikába vándoroltak.

Hajómeztrend a Balatonon. Szeptember hó 1-től szeptember 10-ig. Balatonboglár—Révfülpö—Badacsony—Fonyód és vissza a következő lesz. Balatonboglárról—Révfülpre indul reggel 7 óra 30 perckor, délután 12 óra 15 perckor és este 7 óra 55 perckor, délután 1 órakor, Badacsonyból—Fonyódra indul délelőtt 8 óra 55 perckor és délután 2 órakor. Fonyódról—Badacsonyba indul délelőtt 9 óra 25 perckor és délután 4 órakor Badacsonyból—Révfülpre indul délelőtt 9 óra 50 perckor és délután 4 óra 30 perckor. Révfülpről Balatonboglárra indul reggel 6 óra 15 perckor, délelőtt 10 óra 40 perckor és este 5 óra 35 perckor.

Előfizetési felhívás. Eöttevényi Nagy Olivér dr. kassai kir. jogakadémiai tanár, kinek jól ismert neve van a tudományos irodalomban és a publicisztikában, tanulmányai és a helyszínen szerzett tapasztalatai alapján terjedelmes művet írt az annektált tartományokról. „Bosnyák földön” cím alatt.

A mű célja, hogy az intelligens magyar közönséggel Bosznia és Hercegovina történetét és közjogi helyzetét, valamint közgazdasági, néprajzi, társadalmi és kulturális ál-

lapotát könnyed modorban, rendkívül sikerült illusztrációkkal tarkítva, megismertesse.

Reánk, magyarokra mindezeknek alapos megismerése rendkívül fontos és ép azért az író nemcsak politikai szempontból világította meg, történelmi alapon, az annektált tartományoknak Magyarországhoz való viszonyát, hanem arra is rámutat, hogy nekünk e tartományokat tulajdonképpen még csak ezentul kell meghódítanunk, minthogy ezek ma még közgazdasági, tehát mezőgazdasági, kereskedelmi és ipari szempontból reánk nézve majdnem teljesen ismeretlenek.

Egyenes felhívás az a mű annak a parlagon heverő és kiaknázzhatatlanul hagyott vagyonnak a megszerzésére, amely a magyarság számára Bosznia és Hercegovina hegyeiben, legelőin, erdőiben, bányáiban és fejlődő iparában a kereskedelmében kínálkozik.

A munka nyolcadret alakban, mintegy 200 oldal terjedelemben, igen szép képekkel, mintegy 20—22 műlappal illusztrálva, amelyek Bosznia és Hercegovina regényes vidékeit, érdekes, keleties stílusú városait, népviseletét s egyéb, figyelmet érdemlő nevezetességét rögzíti meg a legizlésebb kiállításban, legkésőbb szeptember hónapban fog megjelenni.

A mű előfizetési ára 3, bolti ára 4 kor.

Felkérjük mindazokat, kik a munkát megrendelni óhajtják, hogy az előfizetési összeget szíveskedjenek a kiadó céghez (a „Mostonvármegye” könyvnyomdájához, Magyaróvárról) beküldeni, annál is inkább, mert a könyv korlátolt számban jelenvén meg, a könyvpiacra csak csekélyebb mennyiségben fog kerülni.

Azoknak, kik a munkára öt előfizetést gyűjtenek, tiszteletpéldánnyal szolgál a kiadóvállalat.

— Gyomor- és bélhurtnál a rég bevált **Ferencz József**-keserűvíz páratlan gyógyító ereje az egész világon elismert. A szervezet ezen tiszta ásványvizet kitűnően bírja, mert oldó

Magyarázat

arról, hogy miért éppen a SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPANNAL lehet a következő mosási eljárásnál a legjobb eredményt elérni:

1. A SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPAN az összes szappanok között a legjobb.
2. Kiadósága folytán a legolcsóbb is egyuttal.
3. Tiszta voltáért 25.000 Koronával szavatolnak.
4. Rendkívül enyhe és konzerválja a szöveteket.
5. Mert ezen szappan maga is könnyen oldódik, tehát a szennyet is könnyen feloldja.
6. Hideg vízben is nagyszerűen lehet vele mosni és meggyitja a szövetek szétesését és összemelését.
7. A SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPANNAL való egyszeri átsimítás megfelel más szappannal való 3—4 szeri átsimításnak.
8. A SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPAN használata által időt, fáradságot és pénzt takaríthatunk meg.
9. Fehériti a ruhát és feleslegessé teszi a napon való fehéritést.
10. Készítési módja egészen különleges és erre a célra csak a legjobb nyersanyagok használtak fel.
11. Gyártásánál évtizedek tapasztalatait használják fel.
12. Ezen szappan tökéletesítésén folytonosan dolgoznak és e célból minden találmányt felhasználnak.

Mindez az „ASSZONYDICSÉRET” mosókivonatra is érvényes.

Hirdetmény!

A ki pénz, időt és fáradságot akar megtakarítani, kövesse ezen mosási eljárást:

A ruha beáztatása. Csak annyi vizet veszünk, hogy az egész ruhát éppen ellepje és a vízbe annyi „Asszonydicséret” mosókivonatot teszünk, hogy a felkavarásnál habozzék s azután a ruhát éjjen át áztatjuk.

A tulajdonképeni mosás azután csak nagyon kevés fáradsággal fog járni, ha SCHICHT-SZAPPANT, SZARVAS védjegyűt használunk. Mert minden tisztátalanságot már feloldott az „Asszonydicséret” mosókivonatot és most már csak az szükséges, hogy ezen feloldott szenny a SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPAN habja által lekötessék. Minden fáradságos dörzsölés és zörömpölés elkerülendő; a ruhába erősen beleevődött foltokat úgy távolítjuk el, hogy a ruhát a foltok helyén mind két oldalán SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPANNAL bekenjük és azután összegöngyölve, egy óra hosszáig állni hagyjuk. Ilyen módon minden szennyet könnyen lehet kimosni.

Ha a vízbe, amelyben a ruhát főzzük, kevés SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPANT vagy „ASSZONYDICSÉRET” mosókivonatot teszünk, az nagyon

célszerű. Igen fontos, hogy a ruhát bőséges vízben többször gondosan kiöblítsük, a míg az összes, a SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPAN által feloldott szenny részecskéi el vannak távolítva és az öblítővíz teljesen tiszta marad.

és elvezető hatása minden fájdalomtól ment és még súlyosabb esetekben sem okoz kellemetlen melléküneteket.

A párisi orvosi akadémia, valamint Nyugateurópa legkiválóbb belgyógyászai a hazai „Ferencz József“-keserűviz természetes vegyi összetételétől és gyógyhatásáról a leghizelgőbb módon nyilatkoznak.

Az igazi Ferencz József-keserűviz a gyógykincsek egyik legértékesebb része és évenként sok millió palackban az egész világban szétküldetik. Kérjünk a füszerkereskedésekben határozottan valódi Ferencz József-keserűvizet, nehogy valamely csekély értékű utánzatot kapjunk.

2-3 polg. leány iskolai növendéket teljes ellátásra elfogad
Fleiner Jenőné.

4606/1911. szám tkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A tapolczai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi miszerint **Takács Jenő** kir. közjegyző tapolcai lakos végrehajthatónak **Cseh János** padragi és **Cseh Eszter Horváth Györgyné** sáskai lakos végrehajthatást szenvedők elleni 30 kor. 30 f. és jár iránti végrehajthatási ügyében az arverés a tapolczai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság területén levő mindsztkállai 229 sztjkvben + 803 hrsz. a felvett öreghegyi prësház és szőlőből Cseh Eszter Horváth Györgynét illető 1/3 részre 464 K. 2. a mindsztkállai 238 sztjkvben + 816 hrzz. alatt felvett öreghegyi prësház szőlőből ugyan azt illető 1/3 részre, azonban a C 28 alatti szolgalmi jog feltételes fentartásával 946 kor. 66 fillér, ezennel megállapított kikiáltás árban elrendeltetik és erre határidőül:

1911. évi október hó 30 napjának délelőtti 10 órája

Mindszentkállai községhez kitűzetik.

Az ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-ánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

Az arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 20 %-át, vagyis 92 kor. 80 f. 189 kor. 33 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, esetleg a bíróságnál való előleges letételt hitelt érdemlőleg igazolni.

Az arverési feltételek alulírott telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és a községhezánál betekintheők.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Tapolczán, 1911. évi augusztus hó

Müller, sk. kir. járásbíró.

A kiadvány hitelül:

Ján, kir. telekkönyvvezető.

4538/1911. tkv. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A tapolczai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a dunántúli ág hitv. evang. egyházkerület

pénztára végrehajthatónak **Dr. Jámor Márton** ügyvéd mint ob. **Takács Gyula** és neje **Gömbös Izabella** csödtömeggondnoka zalaegerszegi lakos végrehajthatást szenvedő elleni 3000 kor. és jár. iránti végrehajthatási ügyében az arverés a tapolczai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság területén levő: a kövágóörsi 2001. sz. tjkvben 2061/a hrsz. alatt **Takács Gyula** és neje **Gömbös Izabella** nevén álló fülöpi pusztai pincés szőlőre 1960 korona árban, arélyet 4200 korona agrárkölsön terhel ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és erre határidőül:

1911. évi november hó 6. napjának délelőtti 10 órája

Kövágóörs községhezánál kitűzetik.

Az ingatlanok a kikiáltási árnak 2/3-ánál alacsonyabb áron alul el nem adatnak.

Az arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 20 %-át vagyis 392 kor. készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, esetleg a bíróságnál való előleges letételt hitelt érdemlőleg igazolni.

Az arverési feltételek alulírott telekkönyvi hatóságnál és Kövágóörs községhezánál betekintheők.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Tapolcza, 1911. augusztus 12.

Papp, s. k. kir. járásbíró.

A kiadvány hitelül:

Ján, kir. tkv.-vezető.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy **Tapolczán** a mai kornak megfelelő

FESTŐMŰHELYT

létesítettünk. — Elvállalunk minden e szakmába vágó munkát u. m. **szobák, termek, templomok, kávéházak stb. festését a leg-egyszerűbbtől a legművésziesebb kivitelig.**

Továbbá, **épületek mázolását, zománc, vagy bárminemű fautánzatokat. Czimtáblák festését fára, falra, vagy üvegre.**

Kocsik fényezését legszebb kivitelenben.

Főtörekvésünk oda fog irányulni, hogy a nagyérdemű közönség b. pártfogását kiérdemeljük.

Tisztelettel

KIRÁLY ÉS VÖRÖS
TAPOLCZA, Iskola-u. 44.

Szőlőbirtok eladás

Gyulakeszi határában levő **Csobáncz** hegyen 9200 öl teljesen termő ojtvány szőlő minden berendezéssel és az idei terméssel együtt eladó.

További felvilágosítást ad ugyanott a tulajdonos.

Dr. Fodor Mihályné.

A VASMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ÁRUOSZTÁLYA SZOMBATHELY.

Ajánl: Mindennemű mezőgazdasági és ipari gépeket, malomberendezéseket, benzint és nyersolajmotorokat, cséplőgép-garnitúrákat, géps nyersolajat, műszaki cikkeket, zsák, ponyva és kötél árukat, mindennemű

mütrágyát kartelen kívül, vetőmagvakat, erőtakarmányféléket, belföldi és porosz

KOSZENET kovácszenet meszet és cementet, tűzoltó-felszereléseket stb. stb. stb.

MÉRSEKELT ÁRAK!

Méltányos fizetési feltételek!
Központi iroda: Közégy-utca 2.

Raktár: Szél Kálmán-utca 25.

Árajánlattal és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

Képviselők minden községben kerestetnek.